

YHTEISÖOHJAUTUVUUTTA TUKEVA JOHTAMINEN

tutkimusjohtaja,
KT, Kirsi Heikkilä-Tammi,
Johtamisen ja talouden
tdk,
Työhyvinvoinnin
tutkimusryhmä

YHTEISÖOHJAUTUVISSA ORGANISAATIOISSA:

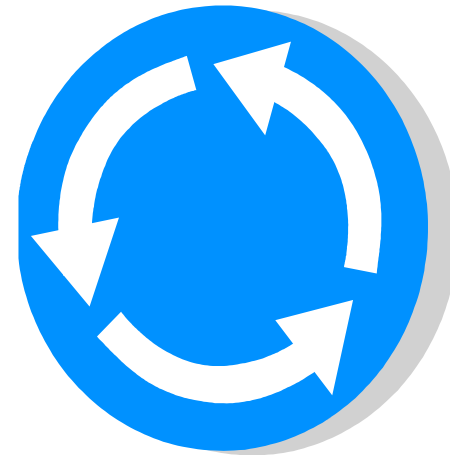
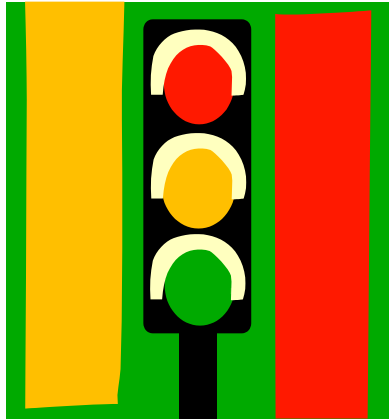
Tarvitaanko johtajia?

Tarvitaanko johtajuutta?

JOHTAMISEN MUUTOS

LIIKENNEVALOISTA KIERTOLIITTYMÄÄN

- valvovasta itseohjautuvaan, tiimimäiseen toimintatapaan
- ”liikenneympyräkin” tarvitsee pelisäännöt
- jokaiselta odotetaan oma-aloitteisuutta, työyhteisötaitoja

UUSI JA VANHA JOHTAMINEN

perinteinen

uusi

Johtaja

- tietää ja osaa kaiken
- tekee päätökset
- ratkoo ongelmat

- tukee toisten osaamista
- jakaa vastuuta ja valtaa
- tukee ongelmanratkaisussa

Työntekijä

- toteuttaa käskyt
- raportoi ongelmat ylöspäin
- ei ”sooloile” liikaa

- johtaa ensisijaisesti itseään ja työtään
- etsii itse ratkaisuja
- ratkoo oman työn ongelmia

TAVOITTEENA
YHTEISÖOHJAUTUVUUS

ITSEOHJAUTUVAT TIIMIT (PURSER &

CABANA 1999)

- yhteiset tavoitteet, jotka ovat kaikkien tiedossa - lähtökohtana toiminnalle
- tiimillä on itsenäinen asema - todellinen
- tiimin jäsenillä on aito halu toimia yhdessä – filosofia taustalla
- tiimi vastaa tuloksellisuudesta – esim. vaikutukset palkkaan

POWER-WITH (FOLLET)-LÄHESTYMISTAPA (SALOVAARA & BATHURST 2018)

Tutkimus kolmessa edelläkävijä organisaatiossa. Näille oli ominaista:

Irti päästäminen (letting go)

- Tilanteelle antautuminen -> kiinnostus tekemiseen -> jotakin uutta voi syntyä

Toisten innostaminen, mukaan ottaminen (engaging others)

- Yhteistyön mahdollistaminen, joustavuus

Valmentaminen (facilitation)

Horisontaalinen johtajuus (horizontal leadership)

- Vastuu tuloksista

- esim. Gore (tex)- mahdollisuus 10% ajasta uuden kehittämiseen – luovuuden mahdollistaminen, uudistuminen

JOHTAJUUS ITSEOHJAUTUVASSA ORGANISAATIOSSA (KS. LARJOVUORI, KINNARI, NIEMINEN & HEIKKILÄ-TAMMI 2021)

- **tarvitaan johtajuutta** – toteutuu uudella tavalla
- syrjäyttää keskusjohtoisen määräys- ja kontrollikulttuurin
- johtajuus voi vähitellen muuntua yhteisölliseksi ja jaetuksi
- johtajuus rakentuu usein erilaisten tiimien ja työryhmien kautta
- tarvitaan toimintafilosofia ja rakenne toiminnalle
- edellyttää jatkuvaa kehittämistä ja kehittymisen mahdollistamista

Linkki oppaaseen: https://research.tuni.fi/uploads/2021/08/aa05a276-tuni_itseohjautuva_opas290621.pdf

PALVELEVA JOHTAJUUS ITSEOHJAUTUVUUDEN JA TYÖHYVINVOINNIN TUKIJANA

TUTKIMUSJOHTAJA KIRSI HEIKKILÄ-TAMMI, TAMPEREEN YLIOPISTO,
TYÖHYVINVOINTI

PALVELEVA JOHTAJUUS (SERVANT LEADERSHIP)

(DIERENDONCK 2011)

autonomia: annetaan vastuuta omasta toiminnasta - tunnistetaan jokaisen vahvuudet – kannustetaan kehittymään

tavoitteellisuus: kaikkien tulee tietää mitä tavoitellaan – kunkin tehtävä räätälöidään tavoitteen mukaisesti

rinnalla kulkeminen: halukkuus ottaa vastuuta suuremmasta kokonaisuudesta, ei toimia vain omien intressien mukaisesti kontrolloiden

PALVELEVA JOHTAJUUS (SERVANT LEADERSHIP)

(DIERENDONCK 2011)

kunnioitus: ymmärrys siitä, että työntekijöillä voi olla enemmän osaamista (riippuvainen työntekijöistä)

-> rakentaa oppimisympäristön, jossa voidaan oppia toisilta

autenttisuus ja aitous: antaa toisten olla oma itsensä, toimii lupautensa mukaisesti ja johdonmukaisesti

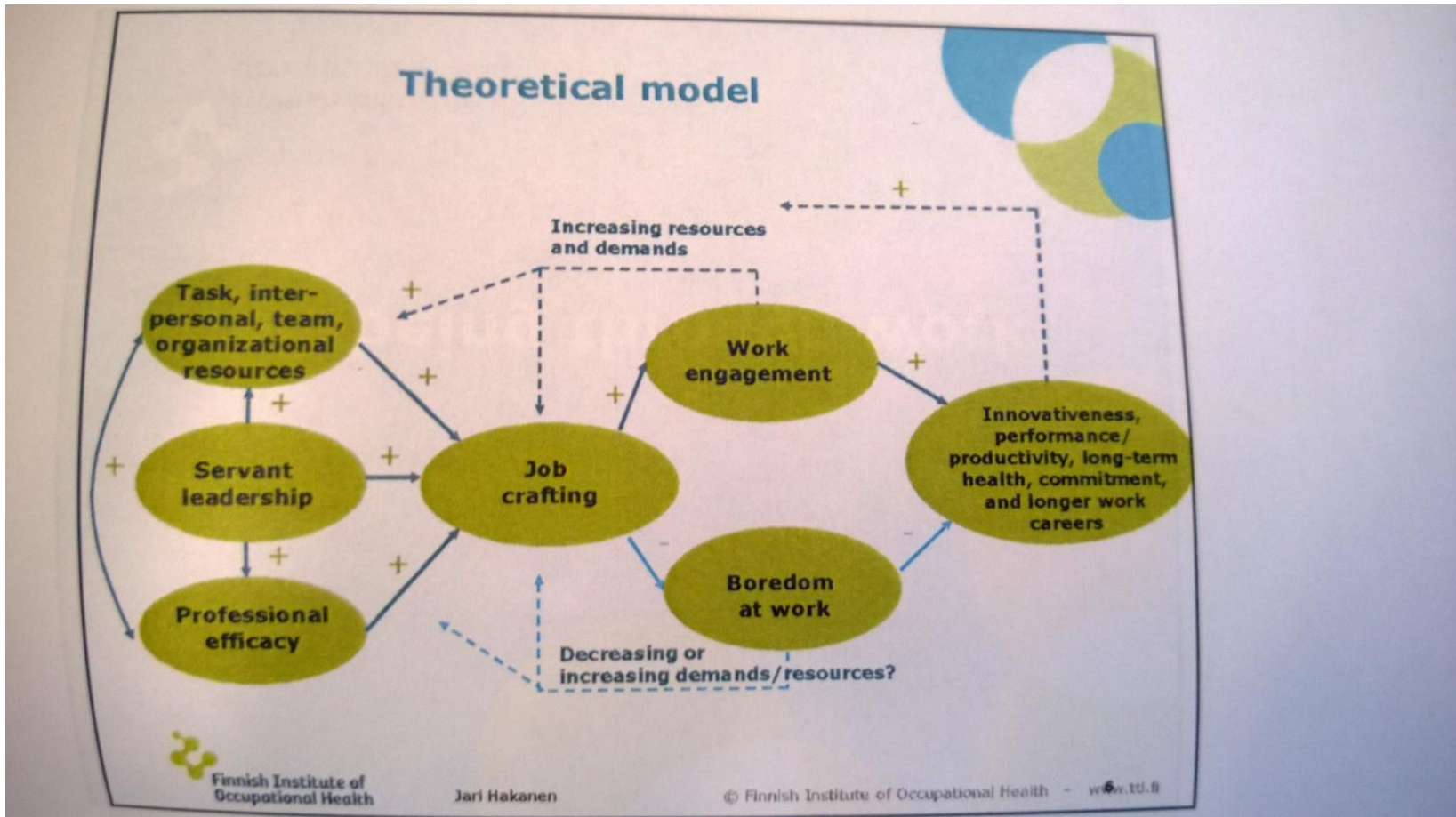
hyväksyntä: kyky ymmärtää ja kokea toisten tunteita, empaattisuus ja anteeksianto yhdessä, ei rankaista virheistä

=> erityisen hyödyllistä tiimiympäristöissä sekä asiakastyössä

HYVINVOIVAT JA TULOKSELLISET TYÖPAIKAT

(HAKANEN 2013)

MINÄ ESIHENKILÖNÄ, (MUKAELLEN; DIERENDONK 2011; FISCHER 2011)

	Minä esihenkilönä? Arvioi 1-10	Mitä teen jatkossa toisin?
1.AUTONOMIA: Annan henkilön suunnitella miten hän toteuttaa annetut tehtävät. Ohjaan tavoitteiden toteutuksen seurannan kautta.		
2. TAVOITTEELLISUUS: Varmistan, että jokainen ymmärtää oman roolinsa kokonaistavoitteiden saavuttamisessa. Ohjaan kaikkia kohti yhteistä tavoitetta.		
3.RINNALLA KULKEMINEN: Autan tarvittaessa ja autan pyytämättäkin. Innostan ja energisoin omalla esimerkilläni. Osallistan ja kannustan.		
4. ANNAN KUNNIA KENELLE SE KUULUU Annan kunnian henkilölle tekemisistään ja onnistumisistaan.		
5. AUTENTTISUUS JA AITOUS Olen läsnä ja kuuntelen. Pidän lupaukseni.		
6. HYVÄKSYNTÄ JA ANTEEKSIANTO Hyväksyn ja arvostan henkilöstöäni, en rankaise heitä virheistä. Pyrin saamaan heidän potentiaalinsa käyttöön.		

KIRJALLISUUTTA

-van Dierendonck, D., (2011). Servant Leadership: A Review and Synthesis. Journal of Management, Vol. 37 No. 4, July 2011 1228-1261

-Van Dierendonck, D. & Nuijten, I. (2011). The servant leadership survey: Development and validation of a multidimensional measure. Journal of business and psychology, 26(3), 249-267.

-Purser, R. E. & Cabana, S. (1999). The role of management in a self-managing organization. National Productivity Review, 41-45.

-Salovaara, P. 2011. From Leader-Centricity Toward Leadership: A Hermeneutic Narrative Approach, <https://books.google.com/books?hl=fi&lr=&id=LwGgqtlSzdMC&oi=fnd&pg=PA7&dq=perttu+salovaara&ots=3Xh1ogAQvR&sig=IBATZCwi15OcuuEwcxVS27J9KXc>

-Salovaara, P. & Bathurst, R. (2018). Power-with leadership practices: An unfinished business. Leadership, 14 (2), 179-202.

Kiitokset!